

МОТИВИ

Предлаганите със законопроекта за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки промени са свързани с процеса на поетапно въвеждане на електронно възлагане на обществените поръчки от 1 ноември 2019 г. То ще се реализира чрез централизирана електронна платформа. В тази връзка със Закон за изменение и допълнение на Закона за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 86 от 2018 г.), са направени промени, част от които предстои да влязат в сила с планираното въвеждане на платформата. В хода на подготовката и разработването на функционалностите, предвидени за въвеждане на втория етап, е установена допълнителна необходимост от прецизиране на някои норми на закона, с оглед отразяване на спецификите на електронния процес и осигуряване на нормативни предпоставки за нейното използване. Други промени са свързани с констатирана от Европейската комисия непълнота при въвеждане на едно от условията за т. нар. „вътрешно (in-house) възлагане“. Третата група предложения в законопроекта касаят изменения на действащи разпоредби, за прилагането на които е установена разнородна практика, поради различно разбиране от възложителите.

Въвеждането на електронната платформа налага съществена промяна в съдържанието в Регистъра на обществените поръчки (РОП). В него, за разлика от действащия, след 1 януари 2020 г. ще се публикуват всички решения на възложителите, издавани в хода на процедурите за възлагане на обществени поръчки, независимо от вида на възложителя и на използваната от него процедура, съответно техника или инструмент за възлагане (чл. 36, ал. 1, т. 1). Освен тях в новия РОП ще се публикуват и документациите, разясненията, протоколите и докладите от работата на комисиите за провеждане на процедурите и журито – при конкурсите за проекти, договорите, рамковите споразумения и анексите към тях, както и договорите за подизпълнение.

Посочените документи за всяка обществена поръчка ще се обособят на платформата в отделна електронна преписка, която ще бъде достъпна както чрез РОП, така и чрез профилите на купувача, които също ще са на платформата (чл. 36 и чл. 36а). По този начин цялата информация за обществената поръчка е събрана на едно място и за улеснение на възложителите се избягва двойната публикация.

Промяната в основния текст на чл. 36, ал. 1 е свързана с регламентиране на регистъра, като част от платформата. Тази разпоредба е разписана в чл. 11, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗОП (ППЗОП), но предвид нейното систематично място с настоящия законопроект се предлага включването ѝ в закона.

Промените засягат и поръчките на ниски стойности, възлагани по реда на глава двадесет и шеста. Предлага се освен обявите за събиране на оферти в РОП да се публикуват и поканите до определени лица, с което се разширява публичността при този ред на възлагане.

Във връзка с въвеждане на платформата са направени промени и за поръчки в областите отбрана и сигурност. Създаден е нов чл. 154а и са изменени чл. 155 и 156 от ЗОП. С тях се урежда по нов начин изпращането на информация за прекратяване на процедура при тези поръчки. Понастоящем възложителите използват обявление за възложена поръчка, като във връзка с изисквания на Службата по публикации на ЕС Агенцията по обществени поръчки (АОП) служебно прехвърля тази информация в обявление за изменение или допълнителна информация и я препраща за публикуване в „Официален вестник“ на Европейския съюз и РОП. С въвеждане на платформата процесът се опростява, като възложителите без намесата на АОП ще изпращат за публикуване обявлението за изменение или допълнителна информация, с което ще се оповестява прекратяването на процедурата. Това налага смяна на използвания от възложителите образец.

Със законопроекта са предложени промени и в някои действащи разпоредби, с оглед преодоляване на констатирани проблеми в практиката на възложителите, породени от празнота в нормативната уредба или не достатъчно прецизни разпоредби.

Съгласно действащата редакция на чл. 7, ал. 4 от ЗОП само първостепенните разпоредителите с бюджет могат да възлагат поръчки вместо техните разпоредители с бюджет от по-ниска степен. С предлаганата промяна тази възможност се предоставя и на второстепенните разпоредители.

В законопроекта е предвидена промяна на чл. 21, ал. 2 от ЗОП, който регламентира пазарните проучвания. Тя е продиктувана от установените в практиката затруднения на възложителите при прилагане на разпоредбата. Действащата редакция поражда противоречиви тълкувания относно обхвата и приложимостта ѝ спрямо различните режими на възлагане, както и по отношение момента на определяне на прогнозната стойност. Съгласно новата редакция разпоредбата се прилага за всички обществени поръчки, независимо от реда и начина по който се възлагат. Както и досега изчислената прогнозна стойност следва да бъде актуална, но без да се свързва с конкретната дата на откриване. Предвидено е и изключение от задължението за провеждане на пазарно проучване или консултация, когато това е обективно невъзможно поради специфичния предмет на поръчката, напр. производителят или доставчикът е само един, и др..

С новата ал. 2 на чл. 29 се въвежда задължение за възложителите да изпращат информация и за прекратените или унищожени рамкови споразумения, което понастоящем е уредено в ППЗОП.

Съществени допълнения са предложени в нормативната уредба на квалификационните системи, използвани от секторните възложители. С редакцията на чл. 35, ал. 1 и 2 от ЗОП се регламентира изрично задължението на възложителите да публикуват обявлението за създаване на квалификационна система както в РОП, така и в „Официален вестник“ на Европейския съюз. Промяната се налага, тъй като при досегашната редакция публикацията е свързана с прогнозната стойност, а при квалификационната система такава липсва. Допълнени и прецизирани са правилата за създаване и действие на квалификационната система, както и за ползването на такава, създадена от друг възложител. Осигурява се максимална публичност относно лицата, включени в системата. Нов момент е регламентирането на начина за възлагане на конкретните поръчки чрез квалификационната система. Предвидено е това да става чрез решение, с което се одобрява документацията и поканата. В тази връзка са направени промени в чл. 141 и чл. 142 от ЗОП, а съгласно чл. 197, ал. 1, т. 7 от ЗОП това решение е включено сред подлежащите на обжалване актове.

С промяната в чл. 57, ал. 4 изрично са регламентирани документите, въз основа на които е допустимо вписването в списъка, поддържан от АОП, при наличие на обстоятелството по чл. 55, ал. 1, т. 4 от ЗОП. Те са сведени до съдебно или арбитражно решение, предвид неблагоприятните последици, които могат да настъпят от вписването.

С промяната в чл. 70, ал. 6 се пренася уреденото понастоящем в ППЗОП задължение на възложителя, когато показателят за оценка е свързан със срокове, да определя минимални и/или максимални граници. Това се налага с оглед прецизиране на систематичното място на разпоредбата.

В чл. 107, т. 6 е въведено изрично основание за отстраняване, което кореспондира със забраната за участие в чл. 101, ал. 9 от ЗОП, съгласно която се отстранява от поръчка лице, което е подало самостоятелна оферта и едновременно с това е дало съгласие да бъде подизпълнител или да участва в обединение. С промяната се допълват основанията по чл. 107, тъй като към момента отстраняване в такива случаи се извършва въз основа на посочената забрана.

С цел прецизиране на разпоредбите, свързани със сключването на договори, рамкови споразумения и договори въз основа на тях, са предложени изменения и допълнения в чл. 112 и чл. 112а.

Новите редакции в чл. 60, ал. 2, чл. 65, ал. 4, чл. 66, ал. 2, чл. 67, ал. 5, чл. 101, ал. 11 от ЗОП имат за цел прецизиране на разпоредбите, така че да е безспорно тяхното прилагане и при поръчките на ниски стойности. В тази връзка навсякъде препращането към „процедура“ е заменено с „поръчка“ или думата „процедура“ е заличена.

Важна промяна при провеждане на поръчките на ниска стойност е изрично уреденото подаване на ЕЕДОП вместо декларации, изготвени от възложителя (чл. 192, ал. 3). Така се уеднаквяват правилата за деклариране на обстоятелствата относно личното състояние и съответствието с критериите за подбор при възлагане на поръчки, независимо от прилагания ред. Използването на единен подход ще спомогне значително за намаляване на административната тежест както при възложителите, така и при стопанските субекти.

Предлаганата промяна в чл. 196, ал. 2, т. 1 от ЗОП е редакционна и цели еднозначно разбиране и прилагане на разпоредбата чрез изрично посочване на стойностите, при които се прилага.

Друга важна промяна е свързана с прецизиране на разпоредбите относно вътрешно (in-house) възлагане. То е възможно при наличието на изчерпателно посочени условия. Според едно от тях в контролираното юридическо лице не трябва да има пряко частно капиталово участие. Изключение се допуска за форми на частно капиталово участие, когато се изискват от разпоредби на националното законодателство в съответствие с ДЕС и ДФЕС и те не са свързани с контролни или блокиращи правомощия и не оказват решаващо влияние върху контролираното юридическо лице (чл. 12, параграф 1, буква „в“ от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО, респ. чл. 28, параграф 1, буква „в“ от Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО). В досегашната уредба липсва условието частният капитал в юридическото лице да произтича от национални разпоредби, които са в съответствие с ДЕС и ДФЕС. С цел да се постигне пълно въвеждане на изискванията на директивите при прилагане на изключението и съгласно поетия ангажимент към Европейската комисия е направено допълнение в чл. 14, ал. 1, т. 5, б. „в“ и чл. 14, ал. 1, т. 7, б. „в“, както и в чл. 149, ал. 1, т. 13, б. „в“ от ЗОП.

Промените в чл. 124, ал. 1, чл. 125, ал. 1 и чл. 126, ал. 1 са с оглед постигане на пълно съответствие с разпоредбите, които определят приложното поле на Директива 2014/25/ЕС.

Останалите промени са редакционни и касаят прецизиране на разпоредбите с цел улесняване на прилагането и еднакво разбиране, без да засяга техния смисъл.

В предложените преходни и заключителни разпоредби е уредено прилагането на направените промени спрямо висящи правоотношения, напр. довършване на процедури, открити преди влизането в сила на този закон, изпращане на информация за тях (§47).

С §48 се предвижда квалификационните системи, които са създадени извън платформата да запазят своето действие най-късно до въвеждане на пълната функционалност на платформата, т.е. до 31 декември 2020 г.

Във връзка с допълване на разпоредбата относно едно от условията за вътрешно (in-house) възлагане, в § 49 е предвидено в едномесечен срок от влизането в сила на закона прекратяване на договорите, които не отговарят на промененото условие.

С § 51 се отменя § 134 от преходните и заключителните разпоредби към ЗИДЗОП (ДВ, бр. 86 от 2018 г.). Това е свързано с по-ранното въвеждане на профила на купувача на платформата, тъй като се предвижда вместо към 01.01.2021 г. модулът да е наличен за ползване от 01.01.2020 г. С предсрочното му въвеждане се цели улеснение за възложителите, като всички поръчки след тази дата ще се публикуват на новия профил. Същевременно ще се съкрати времето за поддържане на досегашните профили, на които ще се публикува информация само за поръчки, открити преди 01.01.2020 г. Срокът за тяхното поддържане е уреден в § 50.

Приемането на законопроекта осигурява необходимите нормативни предпоставки за по-нататъшното развитие на процеса по въвеждане на изцяло електронно възлагане на обществени поръчки в страната. Същевременно прецизираната нормативна рамка ще улесни прилагането на закона от субектите на възлагателния процес и ще спомогне за установяване на правилна и непротиворечива практика.

За приемането на проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания по бюджета на Министерството на финансите. Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което към проекта е приложена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Законопроектът е в пълно съответствие с приложимото европейско законодателство в областта на обществените поръчки.